

24.04.2006 / 93

AVRUPA BİRLİĞİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI KAPSAMINDA YAPILAN KDV İADELERİ

Avrupa Birliği (AB) ve Türkiye arasında, AB'nin finanse ettiği ya da Türkiye-AB ortak finansmanı ile yürütülen projeler, faaliyetler ve eylemler çerçevesinde yapılan mal ve hizmet alımları, işler ve işlemlere ilişkin Türkiye ile Topluluk arasındaki idari işbirliğine dair kuralların ortaya konulması amacıyla imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği arasındaki mali işbirliği çerçevesinde temin edilecek mali yardımların uygulanmasına ilişkin "Çerçeve Anlaşma", Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, 26/2/2005 tarih ve 25739 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 22/2/2005 tarih ve 5303 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş, Bakanlar Kurulunca 17/3/2005 tarih ve 2005/8636 sayılı Kararla onaylanmak suretiyle 15/4/2005 tarih ve 25787 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Anlaşma'nın vergi muafiyetlerine ilişkin hükümlerini düzenleyen 6 ncı maddesi ve İşbirliğinin Genel Esaslarına ilişkin EK A metnin 8 inci maddesindeki vergi muafiyetlerinin uygulama usul ve esasları 20/05/2005 tarih ve 25820 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 sıra No'lu Türkiye – Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliğinde belirtilmiştir. Söz konusu Tebliğde katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, damga vergisi ve veraset ve intikal vergisi istisnaları uygulamaları ile ilgili düzenlemeler bulunmaktadır.

Söz konusu Tebliğde; mükellef olmayan Avrupa Topluluğu (AT) yüklenicilerinin bu Anlaşma kapsamında satın aldıkları mal, hizmet ve işlerle ilgili yükledikleri ve indirim konusu yapamadıkları katma değer vergisinin (KDV) iadesi için Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına başvuracağı belirtilmiştir.

20/04/2006 tarih ve 26145 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2 seri No'lu Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliğinde ise KDV yönünden mükellefiyeti bulunmayan AT yüklenicilerine, bu Anlaşma kapsamında satın aldıkları mal, hizmet ve işlerle ilgili ödedikleri katma değer vergisinin iadesine ilişkin usul ve esaslar, iadeye ilişkin vergi dairesince yapılacak iş ve işlemler ile uygulamada ortaya çıkan bazı tereddütlere yönelik açıklamalara yer verilmiştir.

I- KDV Yönünden Mükellefiyet Kaydı Olmayan AT Yüklenicilerine Yapılacak Katma Değer Vergisinin İadesine İlişkin Esaslar

Anlaşmanın EK A/8 inci maddesine göre;

“AT yüklenicisi” terimi, AT sözleşmesi kapsamında mal tedarik eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan ve/veya hibe sözleşmesini yürüten gerçek ve tüzel kişiler ile yerleşik eşleştirme danışmanları olarak da bilinen, katılım öncesi danışmanları ve bir eşleştirme anlaşması veya sözleşmesine dahil uzmanları kapsamaktadır.

“AT sözleşmesi” terimi ise, hibe ve muhtemel ortak finansman ile finansmanı sağlanan ve AT veya Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) veya bir Uygulayıcı Kuruluş veya hibe yararlanıcısı tarafından imzalanan hukuki bağlayıcılığı olan herhangi bir belge anlamına gelmektedir.

Anlaşmada yer alan madde hükümlerine göre bir AT yüklenicisinin, AT sözleşmesi kapsamında, sözleşmenin yararlanıcısına teslim ettiği mallar, sunduğu hizmetler veya yaptığı işler katma değer vergisinden (KDV) muaftır.

Çerçeve Anlaşmanın 6'ncı maddesinin 3'üncü fıkrasında, Anlaşmanın vergi muafiyetlerini düzenleyen 6'ncı maddesi ile Anlaşmanın eki EK A'nın 8/3'üncü maddesinin 10 Eylül 2000 tarihinden itibaren geçerli olacağı hükmüne yer verilmiştir.

KDV yönünden mükellefiyet kaydı olmayan AT yüklenicileri, Çerçeve Anlaşma kapsamında olup, bu Anlaşmanın vergi muafiyetlerine ilişkin

hükümlerinin uygulanmaya başlanmış sayıldığı 10 Eylül 2000 tarihinden sonra imzalanan ve sonuçlanan ya da halen devam etmekte olan AT sözleşmeleri kapsamında tedarik ettikleri mal, hizmet veya işler nedeniyle ödedikleri ve sözleşme makamından tahsil edemedikleri katma değer vergilerini aşağıdaki usul ve esaslara uygun olarak iade alabileceklerdir.

Öncelikle, AB ya da Türkiye-AB ortak finansmanı ile yürütülen projeler, faaliyetler ve eylemlerle ilgili olarak imzalanan sözleşmenin; Çerçeve Anlaşma kapsamında olan bir AT sözleşmesi olduğunu ve bu sözleşme kapsamında tedarik edilen mal, hizmet ve işlerin katma değer vergisinden muaf olduğunu teyiden, yükleniciler sözleşmenin süresi bitmiş olsun olmasın, 1 Sıra No'lu Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nde belirtilen belgelerle (Dilekçe, Sözleşme makamınca onaylı Bilgi Formu ve sözleşmenin örneği) birlikte Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına müracaat edeceklerdir.

Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına müracaat eden yüklenicilere, yapmış oldukları sözleşmenin, Çerçeve Anlaşma kapsamına giren bir sözleşme olup olmadığı, Çerçeve Anlaşma kapsamına giren bir sözleşme olması halinde, bu sözleşme kapsamında tedarik edilen ve katma değer vergisinden muaf olan mal, hizmet veya işler nedeniyle ödenen ve sözleşme makamından tahsil edilemeyen katma değer vergisinin iadesine ilişkin bir özelge verilecektir.

AT yüklenicileri iade için, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından tespit edilmiş ve kendilerine verilen özelgede belirtilen vergi dairesine, aşağıdaki belgelerle birlikte başvuracaklardır.

- 1- İade talep dilekçesi,
- 2- Sözleşme Makamı tarafından AT sözleşmesi kapsamında yapılan harcamaya ait olduğu onaylanmış yüklenilen KDV tablosu,
- 3- Mal ve hizmet alımları ile yaptırılan işlere ilişkin fatura ve benzeri belgelerin aslı veya onaylı örnekleri,

- 4- Sözleşme makamı tarafından, kendisine ibraz edilen fatura ve benzeri belgeler karşılığında yapılan ödemelere ilişkin makbuzların aslı veya onaylı fotokopisi,
- 5- Kendisine Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca verilen özgelge örneği veya KDV İstisna Sertifikasının onaylı fotokopisi,
- 6- Katma değer vergisinden başka bir vergi türünden mükellefiyet kaydı bulunması halinde, bu vergi türünden dolayı borcu olup olmadığına dair ilgili vergi dairesinden alınan yazı.

Aranılan belgelerin fotokopilerinin verilmesi halinde, AT yüklenicisi tarafından bu fotokopilerin aslının aynı olduğuna dair bir şerh verilerek, varsa kaşe tatbiki ve imzalanması suretiyle onaylanması gerekir.

Yüklenilen KDV tablosunda, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin 1.1.3.1 bölümünde belirtilen bilgilere yer verilecektir. Bu bilgiler aşağıdaki gibidir:

“Aranılan belgelerin fotokopilerinin verilmesi halinde, bu fotokopilerin aslının aynı olduğuna dair bir şerh verilerek kaşe tatbiki ve imzalanması suretiyle firma yetkililerince onaylanması gerekir.

İndirilecek katma değer vergisi listesinin, satıcıların adı veya unvanına göre alfabetik sırada veya alış tutarlarına göre; fatura veya benzeri belgenin tarihi, numarası, satıcının adı, soyadı veya unvanı, bağlı olduğu vergi dairesi ve vergi kimlik numarası, mal veya hizmetin cinsi, miktarı, bedeli ve hesaplanan katma değer vergisi tutarına (aynı satıcıdan birden fazla sayıda alınan belgelerde, belge adedi itibarıyla toplamları yazılır) yer verilerek (2) örnek olarak düzenlenmesi, her sayfanın altına “Listelerde yer alan bilgilerin doğruluğunu taahhüt ve herhangi bir yanlışlık olduğunun tespiti halinde uygulanacak müeyyideleri kabul ederim.” şerhi konularak, işletme yetkilileri tarafından isim ve unvan kaşeleri kullanılmak ve düzenleme tarihi belirtilmek suretiyle imzalanması gerekir. Şu kadar ki, tutarı Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinde yer alan ve ilgili yılda uygulanmakta olan haddin altında kalan mal veya hizmet alımları bu listede tek kalemde gösterilebilir. Satış faturalarına ilişkin listelerin de bu bilgileri (serbest bölgelerle yurt

dışındaki müşterilere düzenlenen faturalarda vergi dairesi ve vergi kimlik numarasına yer verilmeyeceği tabiidir.) içerecek şekilde düzenlenmesi gerekir.

İhraç edilen malın bünyesine giren vergi miktarına ilişkin hesaplamaları gösteren tabloda ise, ihraç edilen mal veya hizmet nedeniyle iadesi talep edilen tutarın hangi girdiler nedeniyle yüklenildiği (örneğin, mamul mal alımları, hammadde alımları, yardımcı malzeme alımları, hizmet alımları, genel gider, amortisman tabi iktisadi kıymet gibi) ve ne şekilde hesaplandığı gibi unsurlara yer verilir.

Vergi dairesinin uygun görmesi halinde listelerin disket veya CD olarak verilmesi de mümkündür”

Sözleşme makamı, AT yüklenicisine Avrupa Birliği fonundan yapılan ödemenin KDV dahil olup olmadığı konusunda yüklenilen KDV tablosuna şerh düşerek, yetkilinin ismi, unvanı ve tarihi belirtilmek suretiyle onaylayacaktır.

Sözleşme makamı, AB Komisyonu ile AB Komisyonu tarafından AB fonlarını kullandırmakla görevlendirilen ve AT yüklenicisi ile AT sözleşmesini imzalayan kurum veya kuruluşlardır.

II- Sözleşme Makamınca Ödenen Katma Değer Vergisinin İadesi

AT sözleşmesi kapsamında yapılan mal, hizmet alımı ve işlerle ilgili olarak yükledikleri katma değer vergisinin iadesini talep edecek çok sayıda AT yüklenicisi bulunması halinde, Sözleşme Makamı katma değer vergisini ilgili AT yüklenicisine ödeyip, bu ödediği vergiyi Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenen vergi dairesine başvurarak iade alabilir.

Sözleşme Makamı vergi dairesine her bir AT yüklenicisine ödediği katma değer vergisini ve ilgili AT sözleşmelerini içeren bir liste ve ödeme makbuzunun aslı veya onaylı fotokopisini ibraz edecektir.

Listede; AT sözleşmesinin tarihi, sayısı, AT yüklenicisinin adı veya unvanı, konusu, tutarı ile ödeme makbuzunun tarih, sayı, tutarı ve ödenen KDV tutarına yer verilecek, 5303 sayılı Kanunla onaylanan Çerçeve Anlaşma kapsamında olduğu belirtilerek onaylanacaktır.

III-Vergi Dairesince Yapılacak İşlemler

Vergi Dairesi Başkanlıkları, Vergi Dairesi Başkanlığının olmadığı yerlerde Defterdarlıklar, otomasyonlu bir vergi dairesini iadeyi yapmakla görevlendirerek, bu Tebliğin yayımından itibaren 10 gün içerisinde Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına bildireceklerdir.

Tespit edilen ilgili vergi dairesince, yukarıda belirtilen belgelerle birlikte müracaat eden AT yüklenicisine, öncelikle hiçbir vergi türünden mükellefiyet kaydı bulunmaması halinde potansiyel bir vergi kimlik numarası verilecektir. Eğer KDV dışında başka bir vergi türünden mükellefiyet kaydı varsa, buna ilişkin vergi kimlik numarasından iade dilekçesi kabul edilecektir.

Vergi dairesi iade talebini, nakden veya mahsuben iade talep edilip edilmediğine bakmaksızın gerekli incelemeler yapıldıktan sonra yerine getirecektir.

İade işlemleri sırasında 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin "Özel Esaslar" bölümündeki düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla, yukarıda istenilen belgeler dışında herhangi bir belge istenilmeyecektir.

AT sözleşmesinde yer alan bedeli aşan harcamalara ait KDV ile yüklenici tarafından AT sözleşmesi kapsamında ödenen ve sözleşme makamından tahsil edilen KDV yükleniciye iade edilmez.

IV- Diğer Hususlar

Çerçeve Anlaşma ve 1 Sıra No'lu Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nin uygulamasında ortaya çıkan bazı tereddütlerle ilgili açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

a- Katılım öncesi danışman dışında, bir eşleştirme anlaşması veya sözleşmesine dahil uzmanlar, eşleştirme sözleşmesi kapsamında yapacakları mal ve hizmet alımı ile işlerle ilgili olarak Çerçeve Anlaşmada yer alan vergi muafiyetlerinden yararlanmaları için görevli oldukları eşleştirme sözleşmesine referansı da içeren muafiyet talep dilekçesi ve aynı eşleştirme sözleşmesi uyarınca kendisine istisna sertifikası verilen katılım öncesi danışman tarafından onaylı bu uzmanların isimlerini ve kalacakları süreleri içeren bir liste ile Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına başvurarak muafiyet talebinde bulunacaklardır.

Aynı grupta gelen uzmanlar, her birinin dilekçede imzası olmak kaydıyla tek bir dilekçe ile de muafiyet talebinde bulunabileceklerdir. Bu talep üzerine muhataplarına ibraz etmeleri için, kendilerine AT sözleşmesi kapsamında yaptıkları mal ve hizmet alımı ile işlerin katma değer vergisinden muaf olduğu hususunda özelge verilecektir.

b- Yıllara sari inşaat - taahhüt işi yapan AT yüklenicileri, bu inşaat - taahhüt işi ile ilgili olarak yükledikleri ve ilgili dönemde verdikleri KDV beyannamesinde indiremedikleri katma değer vergisini, 1 Sıra No'lu Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği'nde belirtilen usul ve esaslar dahilinde iade alabileceklerdir. Ancak 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nde belirtilen satış faturaları yerine, ilgili vergilendirme döneminde yaptıkları işle ilgili hakediş belgeleri karşılığında sözleşme makamınca yapılan ödemeye ilişkin verilen makbuzun yüklenilen KDV tablosuna eklenmesi yeterli olacaktır.

Saygılarımızla...